

Oslo 17.09. 2021

Til Rovviltnemnd 4 og 5 (sfovpost@statsforvalteren.no; sfinpost@statsforvalteren.no)

Klage på lisenskvote for ulv, region 4 og 5 for 2021-2022

Naturvernforbundet viser til innstilling fra sekretariatet og vedtak i rovviltnemnd 4 og 5 av 27. august 2021 angående kvoter for lisensjakt på ulv for sesongen 2021-2022.

Naturvernforbundet klager herved på vedtaket om å skyte 12 ulver utenfor ulvesona i Hedmark, Oslo og Akershus.

Vi mener kvoten er satt for høyt og i strid med både Bernkonvensjonen, naturmangfoldloven og våre internasjonale forpliktelser knytte til konvensjonen om biologisk mangfold (CBD). Vi viser også til at andre rovdyrnemnder setter egne kvoter for ulv. Samtidig har nemndene i region 4 og 5 i tillegg foreslått å skyte inntil 32 ulver innenfor ulvesonen, et forslag som enda ikke er vedtatt.

Vi mener særlig at begrepet samlet belastning, § 10 i naturmangfoldloven umulig kan være tilfredsstillende vurdert og hensyntatt, siden andre kvoter i andre regioner fremdeles ikke er kjent.

I tillegg er §§ 4-12 ikke vurdert samlet sett i forhold til de totale kvotene i andre regioner og nemndas eget forslaget om en uakseptabel kvote inne i ulvesona. Siden disse forholdene ikke er avklart, er det faglig helt umulig å vurdere f.eks. bestandens langsiktige levedyktighet (§ 5) og samlet belastning (§ 10) i naturmangfoldloven. Vi mener derfor at vedtaket om en altfor stor kvote utenfor ulvesona ikke er vurdert på en tilfredsstillende måte i forhold til naturmangfoldlovens krav om kunnskap og andre forutsetninger. Siden den totale kvoten for Norge er en helt ukjent faktor er det også faglig umulig å fastslå at §9 føre var-hensyn er ivaretatt på en kunnskapsbasert måte.

Nemndenes vedtak vil være en helt uakseptabel forvaltning av en fredet og kritisk truet art og kan ikke bli stående. Derfor påklager Naturvernforbundet vedtaket og ber om at fellingskvote på 12 ulver på utsiden av ulvesonen må reduseres betydelig.

Bakgrunn:

Siden 01.12 2020 er 30 ulver kjent drept i Norge. Når vi trekker fra drepte ulver fra forskernes siste bestands-rapport (www.rovdata.no) stod vi før sommerens ynglinger med kun 28-29 helnorske ulver fordelt på tre helnorsk familiegrupper. I tillegg hadde vi fire revirmarkerende par.

Rovdyrnemndene legger alt for lite vekt på den svært store avgangen av ulv som har skjedd siste året. I tillegg inkluderes til og med døde dyr i tallmateriale. Naturvernforbundet må nok en gang påpeke at en jaktkvote må settes på basis av antall levende dyr som kan ha et potensiale for å bidra til å sikre at bestandsmålet kan nås neste års. Derfor er kvoten som er vedtatt for høy.

Naturvernforbundet opplever et vedtak som ikke er lojal mot den todelte målsettingen i norsk rovdyrpolitikk som Stortinget har bestemt. Det oppfattes som konflikt drivende når forslag til vedtak og begrunnelse er så tendensiøse og tilpasset næringsinteresser på bekostning av rovdyr. Vi ber departementet se nøye på nemndenes og nemndsmedlemmers rolle og opptreden generelt.

Det mangler en faglig begrunnelse og vurdering for ulvens overlevelse i norsk natur, jf krav i naturmangfoldlovens §5. Dette drøftes ikke i selve vedtaket, og må anses som brudd på naturmangfoldlovens Kap II, §§4-12. Det hevdes, som vanlig, at «uttaket ikke vil true artens overlevelse» uten at dette diskuteres ut fra faglige og kunnskapsbaserte premisser ifht endringsforslaget som vedtas. Vurderingene kan ikke gjøres siden mange andre kvoter for ulv enda ikke er kjent.

Heller ikke den trusselen som vi vet at ulovlig jakt utgjør er vurdert eller diskutert i vedtaket, noe som er en betydelig mangel, siden det foreligger en del kunnskap om ulovlig ulvejakt og dens negative påvirkning på bestanden.

Igjen må vi konkludere med at nemndenes vedtak og manglende faglige vurderinger igjen blir de mest konflikt drivende partene i en allerede svært betent ulveforvaltning.

Bernkonvensjonen

For Naturvernforbundet er det vanskelig å forstå at rovviltnemndas medlemmer heller ikke denne gangen legger vekt på Norges forpliktelser etter Bernkonvensjonen. Nemdene har et stort ansvar i rovviltforvaltningen, og vi forventer at både nemndas medlemmer, og sekretariatet vet at de skal forvalte rovdyra i tråd med bl.a. to Stortingsforlik (2004 og 2011), som begge legger Bernkonvensjonen til grunn. Bernkonvensjonen er også nevnt i de fleste klager og innspill som Naturvernforbundet har sendt gjennom flere år. Nemndene foretar heller ikke i år en reell vurdering av vedtaket opp mot Bernkonvensjonen, noe vi mener gjør vedtaket ugyldig.

Det er også brudd med Stortingsforlikene, som begge legger Bernkonvensjonen til grunn, noe som da også må være en forutsetning for at vedtak som gjøres er i tråd med Bernkonvensjonen.

Dette viser igjen en alvorlig svakhet i rovdyrforvaltningen og det viser KLD har et betydelig ansvar for å lære opp nemndene og oppdatere instruksen på hvordan nemndene skal forholde seg til lover, kunnskap og internasjonale forpliktelser.

I JD sin vurdering i 2016 slås det fast at Norge ikke har anledning til å regulere ned bestanden av kritisk truede dyrearter på denne måten som nemndene forsøker seg på. Det er bare når de helt konkrete vilkårene i Bernkonvensjonen og Naturmangfoldloven er innfridd at det er grunnlag for å skyte et begrenset antall ulv dersom kravene til skadepotensiale er oppfylt og det ikke foreligger andre tilfredsstillende løsninger. Bestandsmålet skal ikke brukes som en øvre grense.

I Meld. St. 21 (2015-2016) "Ulv i norsk natur" i kap. 11 sies det følgende: "Dersom skadepotensialet på husdyr i det konkrete tilfellet er svært begrenset, eller det foreligger annen tilfredsstillende løsning enn felling, vil det kunne oppstå situasjoner der ulvebestanden er større enn bestandsmålet samtidig som det ikke vil være adgang til å tillate felling. Dette er særlig aktuelt for ulv i revir, siden revirhevdende ulv har en forutsigbar områdebruk."

Det samme argumentet er benyttet etter Stortingets justering av naturmangfoldloven våren 2017.

Konfliktdempende og forebyggende tiltak må prioriteres

Naturvernforbundet er forundret over at nemndene tilsynelatende mener at å skyte mest mulig ulv er konfliktdempende og den eneste løsningen på utfordringene. På tross av at ulvejakt vinteren 2018 var en av de største avskytingene av ulv i Norge på 100 år, så fikk vi likevel store ulveskader i Rendalen og Tolga i juni 2018. Det viser at massenedskyting av ulv og særlig stabile ulvefamilier ikke er ensbetydende med reduserte skader på sau og tamrein påfølgende beitesesong. Å skyte ut stabile ulveflokker er derfor feilslått ulveforvaltning på flere måter samtidig som det også er konfliktdrivende. Vi minner også om at forskerne har påpekt at skyting av stabile flokker kan virke mot sin hensikt fordi ulverevir kan virke som «stengsel» mot streifdyr. Skytes disse flokkene kan det åpne for flere streifulver og mer skade på utsiden av ulvesonen.

Samtidig må vi påpeke at vi flere ganger har etterlyst en ambisiøs og offensiv tiltakspakke fra nemndene. Her gir Naturvernforbundet fire foreløpige innspill på tiltak som nemndsmedlemmene må prioritere framfor å kappes om å sette høyest mulig, urealistiske og konfliktdrivende kvoter:

1. Frykt føles reelt for enkelte og skapes av andre. Noen mennesker i ulvesonen kan føle frykt, noe som må tas på alvor. Vi mener nemndene må prioritere tiltak med å spre kunnskap om ulv og hvordan leve med ulv og bidra til at folk flest føler like stor trygghet og

mestringsfølelse for ulv, som det de fleste føler for elg, hoggorm eller biler. Flere fagmiljøer, både i NINA og ved våre rovdysenter er svært gode på kunnskap og faglig formidling om ulv, biologi og utfordringer, noe som bl.a. ble brukt i Enebakk i 2015.

I den forbindelse kan vi minne om at det aller første seminaret som omhandlet løsningsforslag og hvordan leve med ulv ble avholdt i Naturvernforbundet regi på Hamar i mai 2018. Ingen andre aktører hadde hatt et slikt fokus tidligere, et ansvar nemndene og miljømyndighetene har ignorert siden Stortingsforliket i 2004!

Forskning, beitenæring, rovdyrforvaltning, naturvernensiden og jegerinteressene belyste flere sider, bla.a ulike løsningsforslag knyttet til:

1. Hvordan redusere frykt for ulven hos befolkning og enkeltpersoner.
2. Hvordan utnytte beiteressursene i områder med ulv.
3. Hvordan redusere utfordringer som ulven skaper for jegere og grunneiere.

Naturvernforbundet mener disse utfordringene nå må bli hovedutfordringen i ulve- og rovdyrforvaltningen. Nemndene må legge bak seg konkurransen om å sette høyest mulig kvoter og tilsynelatende målsettinger om at dess flere rovdyr vi skyter dess bedre er det.

Vårt fokus var at ulven er og skal være en del av vår natur. Samtidig er ofte debatten svart-hvit og lite løsningsorientert. Vi mener debatten må løftes i en mer løsningsorientert, konstruktiv og konfliktdempende retning.

2. Ulven angriper løshunder, men her er utfordringen i hovedsak er begrenset til jakthunder som går løse, særlig knyttet til hare- og elgjakt. Det er effektiv jakt å bruke hund i bånd som sporer elg, og det må etableres prosesser for å løse utfordringene med aktiv tilpasning til dette siden det alltid vil være en del ulv i skogene i regionen. Det finnes også andre metoder for å redusere risiko for at ulv tar hund, f.eks bruk av «ulvesikre kevlarvester». Samtidig må det påpekes at det er et fåtall hunder som tas av ulv, så dette er i realiteten ikke et stort problem, men nemndene kan med fordel synliggjøre utfordringen og for å bidra til å dempe konfliktene.

3. Det er et nasjonalt ansvar å ta vare på truede dyrearter. Det er Stortinget som har bestemt at Norge skal ha levedyktige bestander av rovdyr som ett av mange nasjonale miljømål. Både naturmangfoldloven, vår ratifisering av Bernkonvensjonen og forpliktelser knyttet til konvensjonen om biologisk mangfold (CBD) setter klare mål på at ulv og alle andre arter skal ha levedyktige bestander i landet vårt. Flere har foreslått at kommuner som har en ulvefamilie etablert i sitt område skal få en form for økonomisk kompensasjon. Naturvernforbundet mener dette bør utredes.

Konklusjon:

Nemndenes vedtak av 27. 08. 2021 er i strid med naturmangfoldlovens §§ 4-12, og da særlig langsiktig levedyktighet, kunnskapsgrunnlaget, føre var og samlet belastning.

Vedtaket er også i strid med nemndas mandat nedfelt i rovviltforskriften og det er i strid med Stortingets todelte målsetting som inkluderer at rovdyra skal forvaltes på en økologisk og bærekraftig måte.

I tillegg er vedtaket i strid med Norges forpliktelser ifht Bernkonvensjonen og konvensjonen om biologisk mangfold (CBD).

For øvrig viser Naturvernforbundet til foregående års klager og de juridiske og faglige anførselene som vi framførte der.

Vi ber derfor om at fellingskvote på 12 ulver på utsiden av ulvesonen må reduseres betydelig.

Mvh

Norges Naturvernforbund

Maren Esmark
Generalsekretær

Arnodd Håpnes
Fagleder naturmangfold

Ole Midthun
Leder NNV Innlandet